

عنوان مقاله:

ارزیابی خشکسالی و آسیب پذیری در نوسانات تولید محصول زعفران در اثر کمبود بارش - مطالعه موردی: خراسان رضوی و جنوبی

محل انتشار:

نشریه آبیاری و زهکشی ایران، دوره 13، شماره 3 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

مرجان کریمی - دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

محمد بنایان - *Freedoms University of Mashhad*

محمد موسوی بایگی - استاد هواشناسی، گروه مهندسی آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

خشکسالی به عنوان یکی از مهمترین بلاهای طبیعی به طور مستقیم جوامع گیاهی و حتی شهری را از طریق تغییر در دسترسی به منابع آب تحت تاثیر قرار می دهد و منجر به وارد آمدن خسارت های زیادی به زندگی انسان و اکوسیستم های طبیعی می گردد. آسیب پذیری کشاورزی به درجه ای که سیستم کشاورزی به دلیل استرس تجربه ی آسیب سخت را داشته اشاره دارد. هدف از این تحقیق بررسی تاثیر خشکسالی و ارزیابی آسیب پذیری تولید محصول زعفران است. به این منظور برای سنجش کمی خشکسالی هواشناسی از شاخص های استاندارد شده بارش (SPI)، ناهنجاری بارندگی (RAI) و معیار بارندگی سالانه (SIAP) و شاخص (SPI) به عنوان شاخص منتخب برای ارزیابی آسیب پذیری بر اساس بارش های ماهانه ۶ ایستگاه هواشناسی استان خراسان رضوی و جنوبی طی ۳۰ سال (۱۳۶۵-۹۴) استفاده شد. در بررسی تاثیرات خشکسالی بر تولید یک محصول کشاورزی نیز از شاخص عملکرد نسبی محصول زعفران استفاده گردید. بررسی شدت خشکسالی های رخ داده بیشتر در حد شدید و بسیار شدید بود. شاخص های RAI، SIAP و SPI روندی همسو با شاخص های زراعی مرتبط با تولید زعفران در شهرهای بیرجند، گناباد، قائن، کاشمر نشان داد. اما شاخص SIAP و SPI از نظر شدت خشکسالی های برآوردی با شاخص عملکرد نسبی همخوانی بیشتری داشتند. شاخص های خشکسالی در شهرستان های تولیدکننده زعفران در استان خراسان رضوی و جنوبی در طی ۱۰ سال گذشته تا حد قابل توجهی با روند کاهش نسبی عملکرد زعفران در طی این دوره انطباق نشان داد. در این پژوهش، نتایج بررسی آسیب پذیری در طی سال های ۹۵-۶۵ نشان داد عملکرد زعفران در تمام مناطق مورد مطالعه، حساسیت کم به دوره خشکسالی داشته است.

کلمات کلیدی:

مقیاس زمانی، بلاهای طبیعی، عملکرد نسبی، شاخص استاندارد شده بارش

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1211154>

